

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах динамічного ринкового середовища, забезпечення стабільного фінансового стану є ключовим фактором успішного функціонування будь-якого підприємства. Ліквідність та платоспроможність є двома фундаментальними характеристиками цього стану, які відображають здатність підприємства своєчасно виконувати свої поточні та довгострокові зобов'язання.

Дефініції «ліквідність» та «платоспроможність» мають як взаємопов'язані особливості, так і різні змістовні наповнення.

Ліквідність підприємства характеризує його здатність швидко конвертувати свої активи в грошові кошти для покриття поточних (короткострокових) зобов'язань. Високий рівень ліквідності свідчить про фінансову гнучкість підприємства та його здатність оперативно реагувати на непередбачені обставини.

Платоспроможність підприємства відображає його здатність повністю розраховуватися за всіма своїми зобов'язаннями, як короткостроковими, так і довгостроковими. Це більш широке поняття, яке охоплює загальний фінансовий стан підприємства та його довгострокову фінансову стійкість.

Для оцінки ліквідності та платоспроможності використовується ряд фінансових коефіцієнтів, які розраховуються на основі даних бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати.

До основних показників ліквідності належать коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття), який показує, скільки гривень оборотних активів припадає на одну гривню поточних зобов'язань; коефіцієнт швидкої ліквідності (коефіцієнт термінової ліквідності) - співвідношення найбільш ліквідних оборотних активів (грошові кошти, короткострокові фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість) до поточних зобов'язань; коефіцієнт абсолютної ліквідності (показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство може погасити негайно).

До основних показників платоспроможності належать коефіцієнт автономії (коефіцієнт власності), що відображає частку власного капіталу у фінансуванні активів підприємства; коефіцієнт фінансової залежності (показує, скільки гривень залученого капіталу припадає на одну гривню власного капіталу); коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами (характеризує ступінь забезпеченості оборотних активів власними джерелами фінансування).

Регулярний та глибокий аналіз цих показників є необхідним для оцінки поточного фінансового стану, прогнозування майбутніх фінансових труднощів, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, підвищення інвестиційної привабливості, контролю за ефективністю фінансового управління. Результати аналізу ліквідності та платоспроможності є цінним інструментом для вдосконалення різних аспектів діяльності підприємства. На основі виявлених проблем та тенденцій можна розробити та впровадити певні заходи. Це не просто періодичний розрахунок коефіцієнтів, а комплексний процес, що охоплює збір, обробку, аналіз інформації та прийняття відповідних управлінських рішень.

Доцільно функціонування ефективної системи моніторингу та контролю за ліквідністю та платоспроможністю, що є критично важливим кроком для забезпечення фінансової стабільності та довгострокового успіху підприємства. Впровадження ефективної системи моніторингу та контролю за ліквідністю та платоспроможністю є стратегічною інвестицією в фінансову безпеку та стабільність підприємства. Це вимагає комплексного підходу, чіткого визначення цілей, вибору релевантних інструментів, налагодження ефективних процесів та залучення кваліфікованого персоналу. Постійний моніторинг, своєчасний аналіз та адекватні коригувальні дії дозволять підприємству не лише уникнути фінансових труднощів, але й оптимізувати використання своїх ресурсів та підвищити свою конкурентоздатність.